

Широкомасштабна збройна агресія РФ проти України. Гібридні методи війни

анотований бібліографічний список
2023. – Вип. 28 (1 – 10 жовтня). – 34 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Зміст

Статті зі ЗМІ.....	1
Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....	23

Статті зі ЗМІ

1. **Андрусяк А. Отримує 200 тисяч гривень на місяць: ЗМІ знайшли паспорт РФ в української судді** [Електронний ресурс] / А. Андрусяк // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 10 жовт. – Електрон. дані. *Зазначено, що суддя Верховного Суду Валентина Сімоненко, яка в березні 2023 року подала у відставку, отримала паспорт РФ 10 квітня 2003 року. На той момент вона носила прізвище Смирнова та обіймала посаду судді в Апеляційному суді Севастополя в Криму. Про це йдеться в розслідуванні проєкту "Схеми" від 9 жовтня.* Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/598005-otrimuye-200-tisyach-griven-na-misyac-zmi-znajshli-pasport-rf-v-ukrayinskoyi-suddi-foto>
2. **Бурдейна О. "Козаки мінусують": в ЗСУ показали підриг ворожого танка на Запорізькому напрямку** [Електронний ресурс] / Олена Бурдейна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 10 жовт. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що бійці ЗСУ продовжують вести наступальні дії на Запорізькому відтинку фронту, поступово пробиваючи позиції ЗС РФ. Під час однієї зі спецоперацій український танк "вполював" російську бронемашину, яка перебувала прямо посеред поля. За подіями стежив дрон, який зафіксував подію в усіх деталях. Відео опублікували у Telegram-каналі "Оперативний ЗСУ".* Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/598067-kozaki-minusuyut-v-zsu-pokazali-pidriv-vorozhogo-tank-na-zaporizkomu-napryamku-video>

3. **Бутусов Ю. Підполковник Віталій Баранов "Біба" назавжди залишився на командному пункті** [Електронний ресурс] / Юрій Бутусов // Україна молода. – 2023. – 10 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про бойовий шлях командира 206-го батальону ТРО підполковника Віталія Баранова (позивний "Біба"), який помер 8 жовтня 2023 року у віці 56 років.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/188/178767/>

4. **Вітер О. Не виключено повторення зимової тактики ударів рф по об'єктах критичної інфраструктури** [Електронний ресурс] / Ольга Вітер // Голос України. – 2023. – 10 жовт. [№ 203]. – Електрон. дані. *За даними Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) на 09.10.2023 р., за минулу добу російські окупанти намагалися атакувати на Куп'янському, Лиманському, Бахмутському, Авдіївському, Мар'їнському та Запорізькому напрямках. За цей час сталося 37 бойових зіткнень, але Сили оборони всі атаки загарбників відбили. На Херсонщині ворог здійснив 53 обстріли, випустивши 288 снарядів із мінометів, артилерії, «Градів», АГС, танків, авіації, БПЛА. Зауважено, що речник Повітряних сил ЗСУ полковник Юрій Ігнат висловив занепокоєння щодо очікуваного удару російських безпілотників «Shahed 131/136» по Україні цієї зими. Він наголосив, що існує цілий перелік об'єктів, які можуть бути потенційними мішенями для ворога. Також, за його словами, слід враховувати, що продовольчий сектор має бути внесений до переліку об'єктів критичної інфраструктури, оскільки це один із напрямів атаки з боку РФ.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/374246>

5. **Гал І. У ЗСУ нові успіхи на Бахмутському напрямку, спроби противника відновити втрачене становище безуспішні, — Генштаб** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2023. – 6 жовт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на ранок 590-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що протягом минулої доби авіація Сил оборони України завдала 12 ударів по районах зосередження особового складу,*

озброєння та військової техніки, а також сім ударів по зенітно-ракетних комплексах (ЗРК) армії РФ. На фронті протягом минулої доби відбулося 37 бойових зіткнень; війська РФ завдали трьох ракетних і 65 авіаційних ударів, здійснили 50 обстрілів із реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) по позиціях наших військ і населених пунктах. Текст: <https://fakty.ua/427040-u-vsu-novye-uspehi-na-bahmutskom-napravlenii-popytki-protivnika-vosstanovit-utrachennoe-polozhenie-bezuspeshny---genshtab>

6. **Герасименко П. Як Україні не допустити провалу на інформаційному фронті** [Електронний ресурс] / Петро Герасименко // Дзеркало тижня. – 2023. – 7 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що війна з Росією відбувається не лише на фізичному полі бою. Протистояння з агресором триває також на інформаційному фронті. Головне місце битви – вплив на суспільні настрої й поведінку політичних еліт, які ухвалюють принципові рішення. І є певні ознаки того, що Україна цю війну зараз програє. Однією зі специфічних рис комунікації української влади із зовнішнім світом є концентрація на особі Президента України Володимира Зеленського. Можна по-різному ставитися до такого підходу, але 2022 року він приніс Україні багато позитивних моментів. Вдало зіграли своєрідна харизма й акторський талант Зеленського, його вміння справляти враження на публіку й викликати бажані емоції в аудиторії. В тому, що Україні вдалося лідирувати на інформаційному фронті протягом перших півроку великої війни, є вагома заслуга нинішнього глави держави. Активна медійна діяльність Зеленського, його виступи перед закордонними парламентами, зустрічі з провідними політиками світу та відомими публічними персонами принесли чимало користі нашій державі в перші місяці після 24 лютого 2022 року. Наголошено, що успіхи на інформаційному фронті є не лише наслідком медійної чи дипломатичної активності. Вони безпосередньо пов'язані із зовнішнім контекстом. А він зараз не надто сприятливий для України.* Текст: <https://zn.ua/ukr/POLITICS/jak-ukrajini-ne-dopustiti-provalu-na-informatsijnomu-fronti.html>

7. **Гірак Г. Вусатий "нянь": як Лукашенко намагається уникнути ордера від МКС** [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 3 жовт. — Електрон. дані. Зважаючи на резолюцію Європарламенту із закликом до Міжнародного кримінального суду (МКС) видати ордер на арешт самопроголошеного президента Білорусі О. Лукашенка через депортацію українських дітей, розглянуто, як білоруський диктатор намагається видати депортацію дітей за гуманітарний проєкт, демонструючи представникам іноземного дипкорпусу їх «місця проживання, навчання й оздоровлення», та як світ має діяти, щоб підозрювані в злочинах проти маленьких українців були покарані. Так, коментуючи анонсовану Лукашенком зустріч із українськими дітьми за участю іноземних дипломатів, у Міністерстві закордонних справ України (МЗС України) зазначили, що цей захід має на меті легалізацію незаконного переміщення українських дітей із тимчасово окупованих територій (ТОТ) України. Відповідно до норм міжнародного права, примусова депортація дітей може кваліфікуватися як воєнний злочин, тому задля уникнення відповідальності посадові особи в Білорусі намагаються прикритися міжнародними представниками. МЗС України закликала іноземні держави утриматися від участі в пропагандистській поїздки білоруського режиму та наголосило, що Україна продовжить роботу задля притягнення до відповідальності усіх осіб, які скоїли злочини проти українських дітей «як на рівні національного розслідування, так і в межах розслідування Міжнародного кримінального суду». Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4628560-vusatyi-nian-yak-lukashenko-namahaietsia-unyknuty-ordera-vid-mks>

8. **Етапування українських політв'язнів до РФ - додатковий вид помсти** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2023. – 6 жовт. (№ 40). – Електрон. дані. Наведено коментар в ефірі Радіо Свобода голови Меджлісу кримськотатарського народу Рефата Чубарова щодо етапування ув'язнених в окупованому Криму першого заступника Меджлісу кримськотатарського народу Нарімана Джеляла, а також братів Асана та Азіза Ахтемових до

Росії. Рефат Чубаров наголосив, що "засуджені не мають бути переміщені на територію країни-агресора, це є брутальне порушення міжнародного права, а Росія цим нехтує", та зазначив, що на сьогодні припинена діяльність дипломатичних представництв України на території Росії, тому адвокати і дипломати не можуть потрапити до українських політв'язнів, які перебувають на території РФ.

Текст:

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=25509>

9. Катриченко Т. Масові вироки для полонених в РФ: як росіяни вибивають зізнання та у чому звинувачують українців [Електронний ресурс] / Тетяна Катриченко // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що підконтрольні Росії суди на окупованій території Донецької та Луганської областей, а також у РФ розпочали численні процеси над українськими військовополоненими, обвинувачуючи їх або в участі у "заборонених у Росії формуваннях", таких як "Азов" та "Айдар", або ж, у воєнних злочинах — вбивствах цивільних. Тільки у вересні у Донецьку прозвучало близько 20 "вироків". У більшості з них — покарання у вигляді 10 - 25 років ув'язнення. Також йдеться і про позитивні терміни.* Текст: <https://focus.ua/uk/politics/597767-masovi-viroki-dlya-poloneni-h-v-rf-yak-rosiyani-vibivayut-ziznannya-ta-u-chomu-zvinuvachuyut-ukrajinciv>

10. Катриченко Т. Побили так, що зізнався у вбивстві дев'ятох, — експертка про тиск на українських військовополонених [Електронний ресурс] / Тетяна Катриченко // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що українських військовополонених, яких засуджують в окупованому Донецьку, змушують зізнаватися у злочинах, застосовуючи тортури. Про це розповіла представниця правозахисної організації "Медійна ініціатива за права людини", яка слідкує за процесами, організованими РФ, над українськими військовополоненими Олена Белячкова. Вона наголосила, що багато військовополонених, яких зараз "судять" у Донецьку, утримуються у Калінінській виправній колонії № 27 в окупованій*

Горлівці. Там є окремі приміщення, де перебувають захисники Маріуполя – переважно морпихи. "Азов" там також є, але його представників тримають окремо в ізоляторі, і також возять на суди. Текст: <https://focus.ua/uk/politics/597848-pobili-tak-shcho-ziznavsya-u-vbivstvi-dev-yatoh-ekspertka-pro-tisk-na-ukrajinskih-viyskovopoloneni>

11. **Катриченко Т. "Це – жорстокий фарс", – адвокат про процеси над військовополоненими у Донецьку** [Електронний ресурс] / Тетяна Катриченко // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що суди на окупованих територіях – це продовження виконавчої влади, які виконують лише вказівки РФ, яка й контролює частини територій Донецької та Луганської областей. Там зараз відбуваються судові засідання над українськими військовополоненими, деяких із них засуджують до довічного ув'язнення.* Текст: <https://focus.ua/uk/politics/597860-ce-zhorstokiy-fars-advokat-pro-procesi-nad-viyskovopoloneni-u-donecku>

12. **Ковальова А. "Вікно можливостей": РФ може використати паузу у війні й атакувати країни Балтії, — депутат Литви** [Електронний ресурс] / Анастасія Ковальова // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що РФ дійсно може скористатися паузою у війні й атакувати країни Балтії. Якщо війна почнеться між Китаєм і США, у Росії з'явиться "вікно можливостей". Про це повідомив депутат, член комітету нацбезпеки і оборони Сейму Литви Довіле Шакаліне. За його словами, після 2027 року ризик нападу РФ на країни Балтії підвищується.* Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/597867-okno-vozmozhnostey-rf-mozhet-ispolzovat-pauzu-v-voyne-i-atakovat-strany-baltii-deputat-litvy>

13. **Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова інформує про втрату серед представників медіа** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2023. – 3 жовт. [№ 198]. – Електрон. дані. *Повідомлено, що на фронті, під Курдюмівкою Донецької області, загинув фотограф Володимир Миронюк з позивним «Джон». Йому було 59 років. Зауважено, що Володимир Миронюк —*

українець, громадянин США, в Америці багато років працював водієм-далекобійником. В Україну він приїхав, коли почався Майдан. «Джон» став одним із людей-талісманів на фронті. Він віддачував фотографіями кожному солдату, якого зустрічав. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/374071>

14. **Краснолуцька О. Генштаб: Ворог намагався повернути Андріївку** [Електронний ресурс] / Олеся Краснолуцька // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 1 жовт. — Електрон. дані. Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 585-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що впродовж доби на фронті відбулося 30 бойових зіткнень. Зокрема, на Лиманському напрямку українські військові відбили атаку противника в районі населеного пункту Макіївка Луганської області, а на Запорізькому - в районі Новодарівки Запорізької області. Крім того, на Авдіївському та Мар'їнському напрямках ЗСУ успішно відбили атаки росіян в районах Степового, Авдіївки, Веселого, а також вісім атак у районі Мар'їнки та Новомихайлівки Донецької області. Водночас, на Бахмутському напрямку росіяни безуспішно намагалися відновити втрачене положення в районі Андріївки Донецької області. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4628035-henshtab-voroh-namahavsia-povernuty-andriivku>

15. **Краснолуцька О. Світ для Путіна стає меншим. Вірменія ратифікувала Римський статут** [Електронний ресурс] / Олеся Краснолуцька // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 3 жовт. — Електрон. дані. Зазначено, що парламент Вірменії проголосував за ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду (МКС), незважаючи на глибокий спротив з боку Росії. Таким чином країна перейшла під юрисдикцію Гаазького трибуналу, який у березні видав ордери на арешт президента РФ В. Путіна і його уповноваженої у справах дітей М. Львової-Белової за їх роль у депортації маленьких українців. Відтепер Путіна за ордером на арешт МКС можуть заарештувати у Вірменії, якщо він відвідає країну. Розглянуто, як відбулось

це історичне голосування, який спротив Вірменії чинила Росія й як відреагував світ на такий крок Єревану. Як зазначила Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн у X (Twitter), «світ стає меншим для самодержця в Кремлі. Я вітаю ратифікацію Римського статуту парламентом Вірменії. Вірменія приєдналася до 123 держав, відданих верховенству права». Текст:

<https://ua.korrespondent.net/world/4628621-svit-dlia-putina-staie-menshym-virmeniia-ratyfikovala-rymskyi-statut>

16. **Кушнір Б. Війна, вибори і фінанси** [Електронний ресурс] / Богдан Кушнір // Голос України. – 2023. – 3 жовт. [№ 198]. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що британська військова розвідка в щоденному огляді війни на основі аналізу проекту бюджету РФ на 2024 р. дійшла висновку, що російська влада готується ще до кількох років активних бойових дій. Зауважено, що витрати на армію будуть збільшені з 3,9 % ВВП до 6 %, а в абсолютному виразі - з 6,4 трлн рублів до 10,8 трлн. Експерти пишуть, що 60 % витрат - це силові відомства або засекречені видатки, що відповідає реальній ціні війни. Зазначено, що Андрій Нечаєв, колишній перший заступник міністра економіки РФ, доктор економічних наук вважає, що оборонні витрати зростуть до 70 %. Їх нарощування, включаючи зарплати військових, працівників ВПК, стане «чинником прискорення інфляції». У боротьбі з нею влада змушена буде проводити жорстку фінансову політику, що саме по собі стримає економічний розвиток. Повідомлено, що збільшення витрат на засоби масової інформації (ЗМІ) та пропагандистів зумовлено президентськими виборами в 2024-му, на яких, за задумом режиму, російський диктатор має отримати 80 % голосів.* Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/374093>

17. **Липчанський М. Генштаб: ЗСУ продовжують наступальні дії** [Електронний ресурс] / Максим Липчанський // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 7 жовт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 591-ої доби героїчного протистояння Української нації російському*

воєнному вторгненню. Зазначено, що авіація Сил оборони України завдала вісім ударів по районах зосередження особового складу, озброєння та військової техніки, а також п'ять ударів по зенітно-ракетних комплексах (ЗРК) армії РФ. На фронті протягом доби відбулося 50 бойових зіткнень.

Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4629703-henshtab-zsu-prodovzhuuit-nastupalni-dii>

18. **Літвин І. ЗСУ знищили пункт управління РФ – Генштаб** [Електронний ресурс] / Інна Літвин // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 2 жовт. — Електрон. дані. Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 586-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що Сили оборони України продовжують наступальну операцію на Мелітопольському напрямку, наступальні (штурмові) дії на Бахмутському напрямку, завдають російським військам втрат в живій силі та техніці; протягом доби на фронті відбулось 22 бойових зіткнення; ЗСУ відбили низку атак РФ на Донеччині та Луганщині. Загалом ворог завдав п'ятьох ракетних та 39 авіаційних ударів, здійснив 20 обстрілів із реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) по позиціях українських військ і населених пунктах: є загиблі та поранені серед цивільного населення, руйнувань і пошкоджень зазнали приватні житлові будинки та інша цивільна інфраструктура. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4628334-zsu-znyschyly-punkt-upravlinnia-rf-henshtab>

19. **Літвин І. У Генштабі розповіли, що відбувається на фронті** [Електронний ресурс] / Інна Літвин // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 6 жовт. — Електрон. дані. Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 590-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що авіація Сил оборони України завдала 11 ударів по районах зосередження особового складу, озброєння та військової

техніки та три удари по зенітно-ракетних комплексах (ЗРК) армії РФ. На фронті протягом доби відбулося 28 бойових зіткнень; війська РФ завдали два ракетних і 57 авіаційних ударів, здійснили 43 обстріли із реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) по позиціях наших військ і населених пунктах. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4629582-u-henshtabi-rozpovily-scho-vidbuvaetsia-na-fronti>

20. **Матвієнко О. РФ отримала партію фронтових бомбардувальників Су-34М (відео)** [Електронний ресурс] / Олександр Матвієнко ; Тетяна Катриченко // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що російська "Об'єднана авіабудівна корпорація" передала у Повітряно-космічні сили партію винищувачів-бомбардувальників Су-34М. Зазначено, що це вже друга партія за 2023 рік. Точну кількість бортів не озвучено, але на відео можна побачити 2 - 3 літаки. Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/597847-rf-otrimala-partiyu-frontovih-bombarduvalnikov-su-34m-video>*

21. **Мусхаріна В. Це — війна: як убезпечити дітей від впливу токсичного інформпростору** [Електронний ресурс] / Валерія Мусхаріна // Україна молода. – 2023. – 4 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про проблеми боротьби зі шкідливим впливом на дітей російської пропаганди. Зазначено, що на відміну від дорослих, діти не мають навичок раціонального сприйняття дійсності та інформаційної гігієни, а тому є більш вразливими до медіавпливів. Зокрема акцентовано увагу на мультфільмах як головних інструментах впливу на молодше покоління та надано рекомендації щодо методів боротьби з російськими інформаційними продуктами в українському просторі, зокрема це: вдосконалення роботи психологів; залучення найкращих закордонних практик та створення потужного проукраїнського дитячого відеосегменту; постійна робота батьків із дитиною, зокрема такі творчі заняття як малювання, музикотерапія, ліплення з пластиліну чи глини тощо. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3875/188/178585/>*

22. **Названо осіб, причетних до переслідування журналістів в окупованому Криму** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2023. – 6 жовт. (№ 40). – Електрон. дані. *Йдеться про пресконференцію в Укрінформі голови Кримської правозахисної групи Ольги Скрипник, яка оприлюднила список осіб, причетних до політично мотивованого кримінального переслідування журналістів у тимчасово окупованому Криму. Правозахисниця зазначила, що це зрадники, які перейшли на бік РФ і свідомо беруть участь у тому, щоб позбавляти волі та покривати тортури, і "здебільшого це міжнародні злочини, злочини проти людяності, або воєнні злочини". Ольга Скрипник зауважила, що правозахисники намагалися в першу чергу показати осіб, які поки не під міжнародними санкціями, задля того, щоб їх імена стали відомі за кордоном, та наголосила, що цей список невичерпний, і робота над встановленням злочинців продовжується.* Текст: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=25511>

23. **Носальська І. Звільнення Криму - на горизонті: ворожий флот тікає до Новоросійська** [Електронний ресурс] / Ірина Носальська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 6 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що росіяни відвели від побережжя окупованого Криму 14 своїх військових кораблів, за словами експертів - це маркер можливості звільнення півострову. На думку військового експерта Ігоря Яковенка, Україна фактично досягла функціональної поразки російського Чорноморського флоту (ЧФ). Він наголосив, що за підсумками битв на Чорному морі кораблі та катери ЧФ фактично перестали курсувати у напрямку територіальних вод України, лише інколи вони з'являються біля узбережжя Криму.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4629513-zvlnennia-krymu-na-horyzonti-vorozhyi-flot-tikaie-do-novorosiiska>

24. **Носальська І. Ізраїль у вогні: втілення задуму РФ та Ірану чи помилки політиків** [Електронний ресурс] / Ірина Носальська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що війна в Ізраїлі, розпочата у ніч проти 71-річчя кремлівського*

диктатора Путіна, може виявитись вигідною країні-агресору РФ та небезпечною для України. За даними Центру національного спротиву лише росіяни серед союзників ХАМАСу мають досвід застосування дронів із механізмами скиду на техніку ворога, саме його вагнерівці і передавали бойовикам ХАМАСу під час навчань в країнах Африки. Зазначено, що раніше у Головному управлінні розвідки (ГУР) повідомляли, що росіяни передали ХАМАСу захоплену російськими окупантами в Україні західну зброю для масштабної кампанії з дискредитації Києва на Близькому Сході. За словами українського дипломата та колишнього посла України у США Валерія Чалого, після нападу бойовиків ХАМАС Ізраїль може максимально налагодити військову співпрацю з Україною. В. Чалий наголосив, що ХАМАС атакує Ізраїль, Іран підтримує ХАМАС і постачає зброю російським загарбникам, а РФ підтримує Іран і атакує Україну. Тому, якщо Ізраїль хоче дати потужну асиметричну відповідь - має максимально підтримати зброєю Україну проти союзників своїх ворогів. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4630101-izrail-u-vohni-vtilennia-zadumu-rf-ta-iranu-chy-pomylyky-politykiv>

25. Носальська І. Культурна та спортивна експансія: пропаганда РФ нищить мозок Заходу [Електронний ресурс] / Ірина Носальська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 3 жовт. — Електрон. дані. Розглянуто, як РФ засобами пропаганди намагається вплинути на підсвідомість мешканців країн Заходу через соцмережі, культуру чи спорт. У цьому контексті згадано обурливий мем у соціальній мережі X (Twitter) про Президента України Володимира Зеленського мільярдера зі США І. Маска, який написав: «Коли минуло п'ять хвилин, а ти не попросив допомоги у мільярд доларів». Подано відповіді на цей допис Голови Верховної Ради України (ВР України) Руслана Стефанчука, журналістів та інших. Наведено також приклади російської культурної експансії на Захід: відновлення берлінською оперою дозволу на виступи російської оперної діви Г. Нетребко, яка раніше позувала з "прапором ДНР» тощо. Серед обурливих випадків російської спортивної експансії - допущення Союзом європейських футбольних асоціацій

(УЄФА) до міжнародних змагань команди Росії у віковій категорії U17 тощо.

Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4628575-kulturna-ta-sportyvna-ekspansiia-propahanda-rf-nyschyt-mozok-zakhodu>

26. Носальська І. Навіть без АТАСМС та F-16: російська армія тріщить по швах [Електронний ресурс] / Ірина Носальська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 10 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що нещодавно агентство «Reuters» опублікувало розслідування про російські підрозділи «Шторм-Z», які використовуються на найскладніших ділянках фронту в Україні, і відправка до яких стала одним із методів покарання для військовослужбовців, котрі чимось завинили. При цьому, за даними американського Інституту вивчення війни (ISW), російським командирам дедалі частіше доводиться вибирати між "марнуванням" своїх військ у контратаках для утримання тактичних позицій та протистоянням російському військовому командуванню. Вони відступають на раніше підготовлені позиції всупереч наказам чи тиску, таким чином ризикуючи своєю кар'єрою. За даними британської розвідки, на території Росії ще одна мобілізація є малоімовірною до президентських виборів у березні наступного року, бо Кремль уникатиме непопулярних рішень, а це - на руку Україні, бо без притоку нових мобілізованих внутрішня крихкість армії окупантів неодмінно і невпинно зростатиме.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4630456-navit-bez-ATACMS-ta-F-16-rosiiska-armiia-trischyt-po-shvakh>

27. Носальська І. Оголошено заповіт Пригожина: хто боротиметься за золото Вагнера [Електронний ресурс] / Ірина Носальська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 5 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що днями був оголошений заповіт нещодавно вбитого у Росії очільника приватної військової компанії (ПВК) «Вагнер» Євгена Пригожина, за яким майже все майно дісталось його синові Павлу Пригожину, з умовою утримання інших членів родини. Зазначено, що після смерті глави «Вагнера» між російськими спецслужбами розгорнулася боротьба за активи його імперії, де найбільшим призом будуть прибуткові операції в Африці.*

Зазначено, що борги МО РФ перед «Конкордом» та ПВК «Вагнер» у розмірі 800 млн доларів, а П. Пригожин вже сказав, що буде їх стягувати у повному обсязі. За словами політтехнолога Михайла Шейтельмана, син Є. Пригожина знає, хто ці борги буде стягувати, і цей "хтось" може бути на одному рівні з Путіним. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4629183-oholosheno-zapovit-pryhozhyna-khto-borotymetsia-za-zoloto-vahnera>

28. **Носальська І. Поза зоною доступу: струмки деталей для російських ракет можуть всохнути** [Електронний ресурс] / Ірина Носальська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 2 жовт. — Електрон. дані. Розглянуто, як (поки поступово та частково) країна-агресорка РФ втрачає вплив на деяких членів Організації договору про колективну безпеку (ОДКБ), зокрема, Вірменію; завдяки яким країнам Росії, незважаючи на західні санкції, за останній рік вдалося розвинути свій військово-промисловий комплекс (ВПК); чи зменшиться сирій імпорту товарів, потрібних росіянам для роботи їх ВПК. Зауважено, що російський імпорту скоротився приблизно на 40 % після заборони західних країн на експорт до Росії, але вже в листопаді 2022 р. відновився до довоєнного рівня завдяки імпортозаміщенню з таких країн як Китай, Туреччина, Вірменія, Киргизстан, Казахстан, Грузія. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4628278-poza-zonoui-dostupu-strumky-detalei-dlia-rosiiskikh-raket-mozhut-vsokhnuty>

29. **Пархомчук Т. Бюджетна сокира: зрадницький для України американський шатдаун** [Електронний ресурс] / Тетяна Пархомчук // Україна молода. – 2023. – 4 жовт. — Електрон. дані. Йдеться про проблеми надання оборонної допомоги Україні. Зокрема акцентовано на розгорнутій останнім часом міжнародній інформаційній кампанії, спрямованій на зменшення воєнної допомоги Україні, та проаналізовано ситуацію в Конгресі Сполучених Штатів Америки (США), який ухвалив тимчасовий бюджет без урахування допомоги Україні. Вказано на загрозу зменшення або взагалі припинення фінансової допомоги Україні у разі порушення двопартійного консенсусу в Конгресі щодо підтримки України в ході виборчої кампанії з

обрання Президента США. Зазначено, що президент РФ Путін ухвалив рішення про затягування війни, принаймні до президентських виборів у США, задля того, щоб скористатися передвиборчим періодом і домовитися з новим Президентом США щодо власного контролю над Україною у разі, якщо глава Білого дому не буде прихильником допомоги Україні у її протистоянні з російською агресією. Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3875/180/178613/>

30. **Пєнов В. "Буде висіти за Одесу": пропагандист Соловйов пригрозив нардепу Гончаренку шибеницею** [Електронний ресурс] / Володимир Пєнов // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 10 жовт. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що російський пропагандист В. Соловйов заявив, що народного депутата України Олексія Гончаренка нібито буде повішено. Про це він заявив в ефірі пропагандистської телепередачі "Вечір з Володимиром Соловйовим". Фрагмент відео 10 жовтня опублікував Олексій Гончаренко у своєму Telegram-каналі. За словами Соловйова, Гончаренко — "воєнний злочинець" і "буде висіти за Одесу". Сам нардеп на такі заяви відреагував із гумором і написав, що українці скоро відберуть дачу Соловйова.* Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/598068-bude-visiti-za-odesu-propagandist-solovjov-prigroziv-nardepu-goncharenku-shibeniceyu-video>

31. **Пустіва В. Відбито атаки РФ на п'яти напрямках - Генштаб** [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 10 жовт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 594-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що авіація Сил оборони України завдала 11 ударів по районах зосередження особового складу, озброєння та військової техніки, а також п'ять ударів по зенітно-ракетних комплексах (ЗРК) армії РФ. На фронті протягом доби відбулося 75 бойових зіткнень; війська РФ завдали двох ракетних і 62 авіаційних ударів, здійснили понад 30 обстрілів із реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) по позиціях наших військ і*

населених пунктах.

Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4630501-vidbyto-ataky-rf-na-piaty-napriamkakh-henshtab>

32. **Пустіва В. ЗСУ відбили атаки росіян на семи напрямках** [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 4 жовт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 588-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що авіація Сил оборони України завдала 13 ударів по районах зосередження особового складу, озброєння та військової техніки противника. На фронті протягом доби відбулося 45 бойових зіткнень; війська РФ завдали п'ять ракетних та 43 авіаційних ударів, здійснили 30 обстрілів із реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) по позиціях наших військ та населених пунктах.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4628936-zsu-vidbyly-ataky-rosiian-na-semy-napriamkakh>

33. **Реакція на атаку по Грозі: ми повинні продовжувати підтримувати народ України** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2023. – 7 жовт. [№ 202]. – Електрон. дані. *Йдеться про реакцію цивілізованого світу на масове вбивство цивільного населення в селі Гроза, що на Харківщині. Це жах і обіцянки покарати всіх винних у черговому воєнному злочині, внаслідок якого загинули 52 людини, є поранені та зниклі безвісти. На атаку також відреагував генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш. «Напади на цивільне населення та цивільну інфраструктуру заборонені міжнародним гуманітарним правом, і вони повинні негайно припинитися», — заявив він.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/374211>

34. **Росія уникатиме мобілізаційних заходів до квітня 2024 року – британська розвідка** [Електронний ресурс] //Дзеркало тижня. – 2023. – 10 жовт. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що малоімовірним у Росії є проведення нової хвилі мобілізації до березня 2024 р., тобто до президентських виборів у країні; так вважають у Міністерстві оборони*

Великої Британії. Президентські вибори в Росії відбудуться 17 березня 2024 р. і хоч В. Путін ще не оголошував про свій намір балотуватись, він майже напевно знову братиме у них участь. Текст: <https://zn.ua/ukr/war/rosija-unikatime-mobilizatsijnikh-zakhodiv-do-kvitnja-2024-roku-britanska-rozvidka.html>

35. **Салімонович Л. Окупація мозку: як рашисти на захоплених територіях намагаються "зліпити" з українців росіян** [Електронний ресурс] / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2023. – 11 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про поширення російськими пропагандистами різноманітних фейків про ситуацію на окупованих українських територіях із метою показати себе як "визволителів від нацизму", зокрема під час окупації Харківщини росіяни підготували і зняли серію роликів, де молодь руйнує українську державну символіку, аби замінити її на російську. Зазначено, що участь у цих зйомках взяли місцеві колаборанти, які мають антиукраїнську позицію та заради власної вигоди співпрацюють з окупантами. Окрім того, окупанти організували повну інформаційну блокаду окупованих територій і розпочали поширювати різноманітну дезінформацію про ситуацію в Україні, закликають місцевих жителів виїжджати в Росію, лякають "солдатами НАТО", які нібито зайдуть на ці території і всіх знищать тощо.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3876/188/178749/>

36. **Флоранський О. РФ три години атакувала Україну 36 дронами Shahed: подробиці нової масованої атаки** [Електронний ресурс] / Олександр Флоранський // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 10 жовт. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що вночі 10 жовтня російські окупаційні війська атакували південну частину України 36 ударними дронами Shahed. Запускали їх із мису Чауд у тимчасово окупованому Криму. Про це повідомила пресслужба Повітряних Сил у Telegram. Сили оборони півдня також повідомили про масовану атаку безпілотників на півдні України. У підсумку підрозділи протиповітряної оборони знищили 27 БПЛА Shahed-131/136, із них: 1 у Миколаївській області, 3 у Херсонській, 23 в Одеській.* Текст:

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/598060-rf-tri-chasa-atakovala-ukrainu-36-dronami-shahed-podrobnosti-novoy-massirovannoy-ataki-video>

37. **Хаджирадєва В. Україна створює власний торговий коридор в Чорному морі, і він працює** [Електронний ресурс] / Вікторія Хаджирадєва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 5 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Україна експортує збіжжя попри вихід Росії із “зернової угоди”; це стало можливим завдяки нейтралізації Чорноморського флоту РФ. Крім того, Україна шукає і знаходить інші можливості для розширення експорту зерна. Зауважено, що коридор для його транзиту до балтійських портів зменшив тиск на українському кордоні і збільшив його постачання до Африки та інших країн. Греція також пропонує свої порти як ще один шлях експорту українського зерна. Наголошено, що страховий брокер «Miller», технологічна компанія «Clearwater Dynamics» та уряд України спільними зусиллями намагаються продовжити відновити страхове покриття для зерновозів у Чорному морі. Водночас РФ намагається перешкодити відновленню українського експорту за допомогою атак на портову інфраструктуру, також вона знищує зерносховища на півдні України.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4629074-ukraina-stvoruiie-vlasnyi-torhovyi-korydor-v-chornomu-mori-i-vin-pratsuiie>

38. **Черкасець О. Музикант і пластун Андрій Чепіль загинув у бою на Запоріжжі** [Електронний ресурс] / Олена Черкасець // Україна молода. – 2023. – 4 жовт. – Електрон. дані. *Йдеться про загибель 28 червня 2023 року поблизу села Роботине на запорізькому напрямку під час виконання бойового завдання по штурму ворожої позиції івано-франківського музиканта, активіста та пластуна Андрія Чепіля. Зазначено, що він воював проти окупантів в складі 47-ої окремої бригади "Магура", був головою Івано-Франківського осередку "Студентського братства" та членом Мальтійської служби допомоги. Андрій Чепіль брав участь в Революції Гідності, а з початком широкомасштабного російського вторгнення поповнив лави Збройних сил України (ЗСУ), брав участь у бойових діях на Харківщині, біля*

Ізюма та Куп'янська, був головним сержантом взводу, командиром бойової машини, а також виконував обов'язки командира взводу. Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/188/178624/>

39. **Черкашин О. "Моя найбільша мрія — взяти участь у параді перемоги": командир 227-го батальйону 127 ОБр СТрО Олег Черкашин** [Електронний ресурс] / Олег Черкашин ; бесіду вела Лариса Салімонович // Україна молода. – 2023. – 4 жовт. — Електрон. дані. *Подано матеріали бесіди з командиром харківського 227-го батальйону Територіальної оборони (ТрО) Олегом Черкашиним, який розповів про бойовий шлях свого військового підрозділу. Зокрема зазначено, що група бійців із 227-го батальйону у травні 2022 року вийшла на кордон із Росією і встановила там українські державні символи.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3875/188/178592/>

40. **Чорна С. Викрадені у нас артефакти не допоможуть рашистам легітимізувати окуповані землі** [Електронний ресурс] / Світлана Чорна // Голос України. – 2023. – 4 жовт. [№ 199]. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що безцінні артефакти, яким, зокрема, десятки тисяч років (XXIV - XXII тис. до н.е. — X - XIII ст. н.е.), викрадені росіянами у всесвітньо відомому музеї-заповіднику «Кам'яна Могила» поблизу Мелітополя, експонуються нині на виставці, відкритій у тимчасово окупованому Криму, на території Херсонеса Таврійського. Зауважено, що пам'ятка входить до списку «Сім чудес України». В її описі зазначено, що «у печерах і гротах Кам'яної Могили зосереджено більше трьох тисяч наскельних малюнків від кам'яного віку до епохи бронзи і пізнішого часу». Вивчення пам'ятки та археологічні знахідки дали змогу відповісти на низку питань про витоки і розвиток духовної культури й коріння та історію багатьох народів. Наразі рашисти роблять чергову спробу переписати цю історію на свій кшталт.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/374118>

41. **Шараєвська О. РФ передала ХАМАС трофейну західну зброю, щоб звинуватити Україну, – ГУР** [Електронний ресурс] / Олександра Шараєвська // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться*

про те, що російські спецслужби проводять кампанію з дискредитації України на Близькому Сході, використовуючи напад ХАМАС на Ізраїль. Про це попередили в Головному управлінні розвідки (ГУР). За даними ГУР, вони готуються звинуватити Київ у продажі західного озброєння, наданого союзниками, терористам. Відомо, що Головне управління Генерального штабу ЗС РФ вже передало ХАМАС захоплену під час бойових дій в Україні трофейну зброю, виготовлену в США та державах ЄС. Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/597886-rf-peredala-hamas-trofeynu-zahidnu-zbroyu-shchob-zvinuvatiti-ukrajinu-gur>

42. Шевченко Ю. Готують "подушку" для залізниці: окупанти розширюють автодорогу між Новоазовськом та Маріуполем [Електронний ресурс] / Юлія Шевченко // Focus.ua : [вебсайт]. – 2023. – 10 жовт. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що російські окупанти готують "подушку" для будівництва залізничної колії на місці автомобільного шляху між Новоазовськом та Маріуполем. Про це розповів радник міського голови Маріуполя Петро Андрющенко. За його словами, окупанти будують ділянку завдовжки 50 км. Вона має врізатися безпосередньо в наявну гілку Маріуполь - Волноваха і далі йтиме до Мелітополя та Криму. Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/598066-gotuyut-podushku-dlya-zalznici-okupanti-rozshiryuyut-avtodorogu-mizh-novoazovskom-ta-mariupolem>*

43. Шевчук А. Генштаб озвучив ситуацію на фронті за добу [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 3 жовт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 587-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що Сили оборони України продовжують наступальну операцію на Мелітопольському напрямку, штурмові дії на Бахмутському напрямку; оперативна обстановка на сході та півдні України залишається складною. Протягом доби на фронті відбулось 26 бойових зіткнень. Ворог завдав трьох ракетних і 80 авіаційних ударів, здійснив 28*

обстрілів із реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) позицій українських військ і населених пунктів.

Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4628604-henshtab-ozvuchyv-sytuatsiui-na-fronti-za-dobu>

44. **Шевчук А. Генштаб розповів про ситуацію на фронті** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 8 жовт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 592-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що авіація Сил оборони України завдала трьох ударів по районах зосередження особового складу, озброєння та військової техніки. На фронті протягом доби відбулося 33 бойових зіткнення; війська РФ завдали шістьох авіаційних ударів, здійснили 20 обстрілів із реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) по позиціях наших військ і населених пунктах.*

Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4629817-henshtab-rozpoviv-pro-sytuatsiui-na-fronti>

45. **Шевчук А. У Генштабі розповіли про ситуацію на фронті** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ) щодо ситуації на всіх напрямках фронту станом на вечір 593-ої доби героїчного протистояння Української нації російському воєнному вторгненню. Зазначено, що авіація Сил оборони України завдала 10 ударів по районах зосередження особового складу, озброєння та військової техніки. На фронті протягом доби відбулося 34 бойових зіткнення; війська РФ завдали одного ракетного і 39 авіаційних ударів, здійснили 23 обстріли із реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) по позиціях наших військ і населених пунктах.*

Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4630139-u-henshtabi-rozpovily-pro-sytuatsiui-na-fronti>

46. **Шипуля В. Білорусь знову лякає: чи існує загроза наступу** [Електронний ресурс] / Валерія Шипуля // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 6 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що в Міністерстві оборони Білорусі оголосили про проведення чергового етапу перевірки боєготовності армії країни з 3 жовтня, яка має комплексний характер і повинна визначити готовність білоруських військових частин і підрозділів виконувати завдання за призначенням. У Повітряних силах України кажуть, що ризик ударів по території України з Білорусі залишається реальним, оскільки окупанти тримають там чимало техніки, і на це треба зважати. За інформацією моніторингового каналу «Беларускі Гаюн» загроза ракетних обстрілів України з боку Білорусі збережеться щонайменше ще на три місяці - до 31 грудня 2023 р., поки діють зони обмеження для польотів усіх типів цивільних повітряних суден, включно з безпілотними літальними апаратами (БПЛА).* Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4629467-bilorus-znovu-liakaie-chy-isnuie-zahroza-nastupu>

47. **Шипуля В. КНДР постачає РФ боєприпаси: що це змінить у війні** [Електронний ресурс] / Валерія Шипуля // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 10 жовт. — Електрон. дані. *За словами військового експерта Олексія Коваленка, окупантам нині критично не вистачає боєприпасів і техніки, а за рахунок своїх ресурсів вони цю проблему не можуть вирішувати своєчасно та в повному обсязі, тому залучення Кореїської народно-демократичної республіки (КНДР) для них є архіважливим завданням. Своєю чергою, КНДР має широку номенклатуру техніки та боєприпасів, які підходять російській армії, адже це все або радянсько-китайська техніка, або її північнокорейські аналоги. Експерт наголошує, що російське командування перебуває в настільки відчайдушному становищі, що готове гнати з Північної Кореї боєприпаси, аби хоч якось підтримувати вогневий потенціал своїх військ. Зазначено, що ці поставки критично не вплинуть на ситуацію у зоні бойових дій, а лише ситуативно вирішуватимуть проблеми в РФ із дефіцитом боєкомплектів, техніки та озброєння.* Текст:

<https://ua.korrespondent.net/articles/4630433-kndr-postachaie-rf-boieprypasy-scho-tse-zminyt-u-viini>

48. Шипуля В. Росія випустила рекордну кількість Шахедів: зимою буде важко [Електронний ресурс] / Валерія Шипуля // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2023. – 9 жовт. — Електрон. дані. *За словами речника Повітряних сил Юрія Ігната, росіяни постійно вдосконалюють ударні дрони та інше озброєння для більшого захисту від засобів радіоелектронної боротьби (РЕБ). Він наголосив, що без Ірану росіяни "навіть чи зможуть самотужки виготовляти дрони". Зазначено, що за шість місяців минулого опалювального сезону було використано проти України понад 1000 "шахедів", а зараз вже маємо пів тисячі лише за один місяць. Ю. Ігнат також наголосив, що західні системи протиповітряної оборони (ППО), якими Україна поступово замінює наявні радянські системи, зосередяться на захисті енергетичного сектора в цілому, а також стратегічних об'єктів держави та об'єктів критичної інфраструктури, як це й робили минулої зими. На думку військового експерта Петра Черника, хоча коефіцієнт збивання "шахедів" може сягати високих значень від 80 % до 90 % і навіть 100 %, проривання все ж можливі, тому наші системи ППО повинні постійно вдосконалюватися та адаптуватися до нових викликів.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4629916-rosiia-vypustyla-rekordnu-kilkist-shakhediv-zymoui-bude-vazhko>

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

49. Актуальні питання судової експертизи та криміналістики : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди ювілеїв видатних учених: 95-річчя від дня народж. Л. Ю. Ароцкера ("Ароцкерівські читання") і 105-річчя від дня народж. М. В. Салтевського, Харків, 19 трав. 2023 р. / М-во юстиції України, ННЦ «Ін-т суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса» ; [редкол. : О. М. Ключев (голова) та ін.]. – Харків : ННЦ «ІСЕ ім. М. С. Бокаріуса», 2023.

– 359 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В82022** Зі змісту: Публічні заклики як доказ фактів колабораційної діяльності в семантико-текстуальних експертизах / В. Біла, А. Сидорук. – С. 68-69; С. 81-83; Актуальні питання експертного психологічного дослідження у кримінальних провадженнях щодо злочинів проти інформаційної безпеки України / Т. Єгорова. – С. 122-124; Лінгвістичні дослідження інформації щодо виправдування або заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України. – С. 145-147; Типові слідчі ситуації під час розслідування державної зради в умовах воєнного стану / М. Котюк. – С. 163-166; Кіберзлочинність та діяльність Інтерполу щодо розкриття злочинів у сфері високих технологій / Т. Кривак. – С. 169-171; Експертне дослідження наслідків застосування ракетної та артилерійської зброї / А. Кульчицький, О. Висікан. – С. 175-177; Щодо питання протидії інформаційній війні в інформаційному просторі України / В. Онацька, Т. Савкіна, А. Лиманська. – С. 217-220; Реагування на звернення про зникнення особи безвісти внаслідок збройної агресії проти України / О. Пчеліна, В. Пчелін. – С. 259-261; ДНК-ідентифікація жертв війни в Україні: проблемні аспекти / Р. Степанюк, В. Іонова. – С. 290-292; Проблема кібертероризму та шляхи боротьби з кіберзлочинністю / С. Ходосевич. – С. 310-312; Роль засобів цифрової криміналістики у розслідуванні воєнних злочинів в Україні / В. Шевчук. – С. 330-332.

50. **Бараненко Д. Воєнні репарації Російської Федерації за екоцид та геноцид: правові реалії та досвід минулого** [Електронний ресурс] / Д. Бараненко, Р. Русін // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право. – 2023. – Т. 1, № 76. – С. 9-12. Зазначено, що з моменту повномасштабного вторгнення РФ на територію України, остання зазнає багато втрат, зокрема, серед мирного населення, що в свою чергу має ознаки геноциду, а також щодня піддається ядерному шантажу та іншим загрозам і збиткам, реалізація яких розцінюється як екоцид. Екоцид та геноцид є тяжкими злочинами проти людства, що визнаються на міжнародному рівні та

потребують значних зусиль задля подальшого їх недопущення. За нормами міжнародного та національного права за вчинення екоциду та геноциду настає відповідальність, зокрема у вигляді репарацій за завдану шкоду. Незважаючи на те, що воєнний конфлікт в Україні фактично відбувається з 2014 р., жодних репарацій РФ досі не сплатила. Крім того, відповідного рішення, яким би було покладено на державу-агресора обов'язку сплатити на користь України такі репарації так і не було прийнято. Текст: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/281010/275163>

51. **Бучин М. А. Енергетична війна Російської Федерації проти України як різновид гібридної війни** [Електронний ресурс] / Микола Антонович Бучин, Дар'я Андріївна Бурій // Politicus. – 2023. – № 3. – С. 13-17. Показано, що у контексті гібридної війни держава-агресор може використовувати енергетичні ресурси для здійснення гібридного впливу на державу-жертву. Виокремлено дві основні стратегії використання агресором енергетичної війни для досягнення своїх цілей. Наголошено на тому, що з періоду розпаду СРСР РФ використовувала енергетичний потенціал задля гібридної агресії проти України. До повномасштабного нападу на Україну 24 лютого 2022 р. Росія використовувала свій статус держави-експортера для здійснення тиску на Україну, а після вторгнення російські війська здійснювали ракетні удари по об'єктах енергетичної інфраструктури України. Підсумовано, що РФ не змогла досягнути поставлених цілей в контексті енергетичної війни проти України. Текст: http://politicus.od.ua/3_2023/2.pdf

52. **Війна, наука та емоції: (не)нові концепції і підходи** : зб. матеріалів круглого столу, (м. Чернігів, 21 - 22 лют. 2023 р.) / ред. та упоряд. С. Маховська. – Київ : Юрко Любченко, 2023. – 118 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A827427** Зі змісту: Поведінка та мотиви вторгнення російських окупантів на Чернігівщину (за матеріалами проєкту «Гуманітарні аспекти російсько-української війни: історико-культурні візії та сучасні стратегії виживання») / О. Воробей. – С. 19-23; Усні історичні джерела про повсякденне

життя мешканців Чернігівщини під час російської агресії / Т. Дорохіна, О. Коваленко. – С. 28-32; Внутрішньо переміщені особи на території Чернігівської області під час повномасштабної російської агресії 2022 р. / С. Токарев. – С. 33-38; Село Тупичів: 36 діб тимчасової російської окупації / В. Блохіна. – С. 39-44; Діяльність Менського краєзнавчого музею ім. В. Ф. Покотила в перший місяць повномасштабного вторгнення Росії в Україну / В. Крутий. – С. 45-48; Повсякдення дітей Чернігівщини в умовах бойових дій та окупації (лютий – квітень 2022 р.) / В. Березовська. – С. 49-52; Усна історія Голодомору в контексті нового геноциду українців / М. Костів. – С. 92-96; Про козотопських відьом, НАТО Сумщини й біологічну зброю Ющенка: контекст і сенси воєнних мемів про північний форпост України / Н. Литвинчук. – С. 96-101.

53. Вовк С. О. Рефлексивний погляд на збройне насилля та теорію справедливої війни в контексті російсько-української війни [Електронний ресурс] / Світлана Олександрівна Вовк, Антон Васильович Бадер // Politicus. – 2023. – № 3. – С. 23-29. *Констатовано, що російське військове вторгнення в Україну, спочатку в Крим, а потім – на Донбас, що розпочалося 20 лютого 2014 р. у гібридній формі та триває донині всупереч нормам міжнародного права, стало яскравим історичним прецедентом у сучасному світі. Міжнародна спільнота вимушена докорінно переглянути своє ставлення до багатьох підходів і норм, які стали усталеними після Другої Світової війни. Розкрито теоретичні аспекти справедливої війни в умовах гібридних, проксі-та інформаційних війн. Проаналізовано маніпуляції Росії критеріями справедливої війни. Розглянуто аргументи та рефлексію необхідного і законного застосування збройного насилля Україною в протиборстві з агресором. Наголошено, що застосування Україною збройного насилля з метою протистояти повномасштабним діям РФ, є необхідним, справедливим і законним для того, щоб відстояти власний суверенітет, територіальну цілісність і захистити населення від агресії. Маніпулювання РФ критеріями*

справедливої війни не позбавляє державу-агресора від відповідальності.

Текст: http://politicus.od.ua/3_2023/4.pdf

54. **Галіпчак В. Д. Інституційні чинники інформаційної політики євроінтеграції України: безпековий вимір** [Електронний ресурс] / Володимир Дмитрович Галіпчак // Politicus. – 2023. – № 3. – С. 97-102. *Проаналізовано інституційні чинники інформаційної політики євроінтеграції в контексті безпекового виміру в умовах російської агресії. Зокрема, розглянуто роль інституційних структур, механізми захисту інформаційного простору та способи протидії дезінформації та пропаганді. Проаналізовано роль державних органів, ЗМІ, недержавних організацій та громадських структур у формуванні та реалізації інформаційної політики, спрямованої на захист інформаційного простору в контексті російської агресії. Наведено приклади успішних практик і викликів, з якими стикаються європейські держави у протидії російській пропаганді та дезінформації. Акцентовано увагу на важливості міжнародного співробітництва та обміну досвідом для розвитку ефективної інформаційної політики, спрямованої на забезпечення безпеки інформаційного простору. Висвітлено український досвід впровадження інформаційної політики з урахуванням безпекового виміру та виявлено основні досягнення та виклики, з якими стикалась Україна та виклики, яким вона протидіє зараз.* Текст: http://politicus.od.ua/3_2023/17.pdf

55. **Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції "Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті російсько-української війни"** / [редкол.: Ю. Остапець (співголова) та ін.]. – Ужгород : РІК-У, 2022. – 355 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A825535** *До наукового збірника увійшли доповіді учасників міжнародної наукової конференції, в яких висвітлено як причини, хід та можливі наслідки російського широкомасштабного вторгнення для України й світу, так і висловлено думки про нові геополітичні реалії.*

56. **Пеца Д. Право на інформацію за умов сучасної глобалізації: окремі аспекти** [Електронний ресурс] / Д. Пеца // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право. – 2023. – Т. 1, № 76. – С. 49-53. *Проаналізовано питання, які стосуються змісту права на інформацію в сучасному контексті, обмежень права на інформацію та відповідальності за інформацію в сучасному глобалізованому соціумі. Йдеться про обмеження права на інформацію та відповідальність за зловживання свободою інформації з метою маніпулювання громадською думкою, а відповідно і впливу через неї на характер суспільних відносин. Окреслене коло окремих проблемних аспектів реалізації права на інформацію в сучасних умовах засвідчує очевидну потребу систематизації національного законодавства у цій площині. Зазначено, що з урахуванням сучасних реалій належить осучаснити цілу низку термінів в інформаційній сфері, насамперед тих, які стосуються інформаційного простору, як "інформаційна війна", "кіберзлочинність" тощо.* Текст: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/281058/275194>

57. **578 днів повномасштабної війни в Вінницькій області: узагальнення подій** [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини, ГО «Поділ. прав. ліга»]. – [Б.м.], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-vinnytskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 03.10.2023. *Подано узагальнену інформацію, зібрану Українською Гельсінською спілкою з прав людини (УГСПЛ) та ГО «Подільська правова ліга» у межах глобальної ініціативи «Трибунал для Путіна» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Вінницької області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 31 епізод.*

58. **578 днів повномасштабної війни в Житомирській області: узагальнення подій** [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини]. – [Рівне], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу:

<https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-zhytomyrskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 08.10.2023. Подано узагальнену інформацію, зібрану приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) у м. Рівне в межах глобальної ініціативи «[Трибунал для Путіна](#)» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Житомирської області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 634 епізоди.

59. **578 днів повномасштабної війни в Запорізькій області: узагальнення подій** [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини,]. – [Б. м.], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-zaporizkiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 08.10.2023. Подано узагальнену інформацію, зібрану приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) у Запорізькій області, у межах глобальної ініціативи «[Трибунал для Путіна](#)» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Запорізької області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 8175 епізодів.

60. **578 днів повномасштабної війни в Кіровоградській області: узагальнення подій** [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини, ГО «Територія успіху», БФ «Збережи світ»]. – [Б.м.], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-kirovohradskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 03.10.2023. Подано узагальнену інформацію, зібрану Кропивницькою приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) на базі ГО «Територія успіху» спільно з благодійним фондом «Збережи світ», у межах глобальної ініціативи «[Трибунал для Путіна](#)»

(«Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Кіровоградської області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 92 епізоди.

61. 578 днів повномасштабної війни в Луганській області: узагальнення подій [Електронний ресурс] // [Укр. Гельсін. спілка з прав людини]. – [Б.м.], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-luhanskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 04.10.2023. *Подано узагальнену інформацію, зібрану Українською Гельсінською спілкою з прав людини (УГСПЛ) у межах глобальної ініціативи «Трибунал для Путіна» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Луганської області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 3133 епізоди.*

62. 578 днів повномасштабної війни в Одеській області: узагальнення подій [Електронний ресурс] // [Укр. Гельсін. спілка з прав людини, Одес. обл. орг. ВГО «Ком. виборців України»]. – [Одеса], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-odeskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 08.10.2023. *Подано узагальнену інформацію, зібрану приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) у м. Одеса, яка працює на базі Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України», в межах глобальної ініціативи «Трибунал для Путіна» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Одеської області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 722 епізоди.*

63. **578 днів повномасштабної війни в Полтавській області: узагальнення подій** [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини]. – [Суми], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-poltavskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 03.10.2023. Подано узагальнену інформацію, зібрану приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) у м. Суми, в межах глобальної ініціативи «[Трибунал для Путіна](#)» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Полтавської області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 49 епізодів.

64. **578 днів повномасштабної війни в Рівненській області: узагальнення подій** [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини]. – [Рівне], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-rivnenskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 08.10.2023. Подано узагальнену інформацію, зібрану приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) у м. Рівне в межах глобальної ініціативи «[Трибунал для Путіна](#)» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Рівненської області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 59 епізодів.

65. **578 днів повномасштабної війни в Сумській області: узагальнення подій** [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини]. – [Суми], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-sumskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 03.10.2023. Подано узагальнену інформацію, зібрану приймальною Української

Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) у м. Суми, в межах глобальної ініціативи «[Трибунал для Путіна](#)» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Сумської області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 1968 епізодів.

66. 578 днів повномасштабної війни в Херсонській області: узагальнення подій [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини]. – [Херсон], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-khersonskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/> – Назва з екрана. – Дата публікації: 05.10.2023. *Подано узагальнену інформацію, зібрану приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) у м. Херсон у межах глобальної ініціативи «[Трибунал для Путіна](#)» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Херсонської області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 4928 епізодів.*

67. 578 днів повномасштабної війни в Хмельницькій області: узагальнення подій [Електронний ресурс] / [Укр. Гельсін. спілка з прав людини, ГО «Поділ. прав. ліга»]. – [Б.м.], 2023. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/578-dniv-povnomasshtabnoi-viyny-v-khmelnyskiy-oblasti-uzahalnennia-podiy/>. – Назва з екрана. – Дата публікації: 03.10.2023. *Подано узагальнену інформацію, зібрану Українською Гельсінською спілкою з прав людини (УГСПЛ) та ГО «Подільська правова ліга» у межах глобальної ініціативи «[Трибунал для Путіна](#)» («Т4Р») про ймовірно скоєні окупантами міжнародні злочини (геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини) на території Хмельницької області за 578 днів (24.02.2022 – 24.09.2023) повномасштабної російської агресії проти України. Задokumentовано та внесено до бази даних 98 епізодів.*

68. **Ромашкін С. І. Суб'єкт злочину насильницького зникнення відповідно до Римського статуту** [Електронний ресурс] / С. І. Ромашкін // Юрид. наук. електрон. журн. – 2023. – № 7. – С. 383-387. *Розглянуто поняття "суб'єкт насильницького зникнення", передбаченого Римським статутом Міжнародного кримінального суду (МКС). Детально проаналізовано норми Римського статуту у частині визначення поняття насильницького зникнення, а також визначено суб'єкт такого міжнародного кримінального правопорушення. Акцентовано, що криміналізація діяння "насильницьке зникнення" як злочин проти людяності в Римському статуті має вагоме історичне значення, оскільки Римський статут вперше закріплює дане діяння як міжнародний злочин.* Текст: http://www.lsej.org.ua/7_2023/90.pdf

69. **Сербов Р. Маріуполь. Книга Хоробрих** / Руслан Сербов. – Київ : Вістка, 2023. – 101 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ70172** Ця книга – це не тільки історія, це пам'ять тих днів. Подвиги про ті події будуть жити вічно. Наголошено, що бійці Азову та прикордонники, морська піхота, загони територіальної оборони та інші суміжні підрозділи 82 дні стримували на собі величезний натиск ворога, що дало іншим військам, в інших містах закріпитися та скооперуватися, щоб не витрати можливо і усю Україну. Подвиг тих днів не має бути забутий. Ім'я воїнів, які не ховалися у підвалах, не шукали спасіння за товстими стінами, та кожний день знищували ворога, жертвуючи своїм життям. Саме таких людей описано у цій книзі, їх імена будуть жити вічно. Автор книги Сербов Руслан Вікторович – боєць з позивним «Давід».

70. **Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця** / [В. Азарова та ін. ; за заг. ред. Л. Компанцевої] ; Нац. акад. Служби безпеки України. – Київ : НА СБУ, 2021. – 499 с. : табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А825720** Узагальнено досвід України у протидії гібридній агресії РФ. Запропоновано технології асиметричних відповідей на цю агресію. Надано практичні рекомендації фахівцям державних і безпекових

інституцій щодо протидії деструктивним гібридним впливам на основі аналізу і оцінювання українського досвіду.

71. **Україна: журналісти на передовій** : [збірник] / упоряд. Алла Малієнко, Юрій Бондар, Анатолій Яковець ; Київ. орг. Нац. спілки журналістів України. – Київ : Видавн. дім журн. "Пам'ятки України", 2023. – 479 с. : іл.

Шифр зберігання в Бібліотеці: A826189 Подано розповідь про участь українських журналістів – воїнів, кореспондентів, волонтерів – у російсько-українській війні. Із 24 лютого 2022 року багато українських журналістів змінили затишні редакції видань, теле- і радіостудії на фронтові окопи, взявши до рук зброю. Чимало репортерів продовжують гідно виконувати професійний обов'язок, розповідаючи світові про події війни безпосередньо з переднього краю.

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
11 жовтня 2023 р.**